

Főszerkesztő
és ideiglenes
felelős szerkesztő:
Dr. Olosz Lajos
Laptulajdonos a
CORVIN
Lapkiadó R. T.

DÉLI HÍRLAP

A timiștorontali tör-
vényes bej. sz. 83.
(Dos. No. 934/1938).
Alapította:
Dr. VUCHETICH
ENDRE
és **Dr. VARNAY**
ELEMÉR

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

Moszkva válaszolt a lengyel nyilatkozatra

A hivatalos szovjet közlemény is a Curzon-vonalat jelöli meg a határrendezés alapjául

Ciano grófot és 17 társát halálra ítélte a veronai rendkívüli törvényszék Mussolini beteg

A Sunday Times szerint májusban lesz az invázió — Cáfolják Pápen béke-lépésének hírét
Mintegy 1200 kilométeres arcvonalon mindenütt a legsúlyosabb harcok folynak keleten

Mintegy 1200 kilométeres arcvonalon a legsúlyosabb harcok folynak keleten, — állapítják meg a legújabb berlini jelentések. A német főváros katonai körei továbbra is a keleti fronton történő eseményeknek szentelik a legnagyobb figyelmet, felhívják a figyelmet azonban arra, hogy a déltálati hadszíntéren, az 5. amerikai hadsereg arcvonalán is hirtelen megélekedtek a harcok tevékenység és újabb angol-szász áttörési kísérletek kezdetét jelenthetik.

A Nemzetközi Sajtótudósító jelentése szerint Scrutator a Sunday Times című angol lap hasábjain májusra helyezi kiállításba a második európai arcvonal megteremtését. A cikkíró rámutat arra, hogy az oroszországi olvadások következtében a támadások; csupán február előtt vagy május után lehet keleten és nyugaton összehangolni és hozzáfűzi, hogy az utóbbi időpont sokkal tanácsosabb. A legújabb világháború bebizonyította, hogy a május előtt kezdett offenzívákat az időjárás veszélyeztette. Befejezésül a Sunday Times katonai szakértője annak szükségességét hangoztatja, hogy a közös offenzíva megkezdését el kell halasztani, amíg az időjárás jó lesz, hogy azután hónapokon keresztül megszakítás nélkül folytathassák a támadást. Ez a nézet igazolná Eisenhower tábornok reményeit, hogy az 1944 év meghozza a háború végét, — véli Scrutator.

A lengyel-orosz határ problémája

A londoni lengyel emigráns kormány, mint ismeretes, néhány nappal ezelőtt hivatalos nyilatkozatban ismertette álláspontját a Szovjetrel való kapcsolatok helyreállítására általában a lengyel-orosz viszony tekintetében. A lengyel nyilatkozatból kitűnt, hogy mindnek-ezelőtt a határkérdés tisztázására vetnek súlyos etől szesz függővé a Szovjet-Oroszországgal való jövő együttműködést. Angolszász részről — legalább is a sajtó véleménye szerint — túl mereven tartották a lengyel álláspontot a határok kérdésében, érthető érdeklődés előzte meg tehát Moszkva választát. A szovjet kormány, mint a távirati iródák most közlik, tegnap a moszkvai rádió újonnan hivatalos közleményt adott ki s ebben válaszolt a lengyel állásfoglalásra. A január 5-én Londonban nyilvánosságra hozott lengyel nyilatkozat, a hivatalos szovjet közlemény szerint, néhány téves állítást tartalmaz. Így tévesnek mondja a moszkvai közlemény a lengyel-orosz határra vonatkozó lengyel kijelentést. A szovjet kormány hivatkodik arra, hogy Nyugat-Ukrájna és Fehér-Oroszország hovatartozandóságát az 1939-ben megkezdett népszavazás már kifejezésre juttatta. Ilyenformán Moszkva hatálytalannak tekinti az 1921. évi rigai egyezmény erre vonatkozó határo-

zatait. Ezt a körülményt — hangoztatja a hivatalos szovjet közlemény — tekintetbe kell venni a menekült lengyel kormánynak.

Felhívás csatlakozásra a szovjet-cseh szerződéshez

A szovjet közlemény a továbbiakban megismétli a Krenl-nek azt a kijelentését, hogy barátj kapcsolatokra kell törekedni Lengyelországgal és Oroszországgal között, „a partós jószomszédi viszony” és „a kölcsönös bizalom” alapján. A szovjet kormány kívánatosnak tartja egy kölcsönös segélynyújtási egyezmény létesítését Lengyelországgal, azonkívül a háború után együttműködésre vonatkozóan „kivánatos a szovjet-cseh szövetségi szerződéshez való csatlakozás is.”

Moszkva álláspontra a határkérdésben

A szovjet kormány nem tartja megváltoztatathatatlannak Lengyelország 1939 évi határait, — mondja a továbbiakban a hivatalos orosz közlemény, hangsúlyozván, hogy ezeket a határokat a Lengyelországgal való újabb megállapodás alapján vonhatják meg. A határkiigazításban Moszkvának az az elgondolása, hogy azokat a területeket, amelyekben túlnyomó többségben lengyel a lakosság, átengedik Lengyelországnak, egyébként azonban általában a Curzon-vonalat kell alapul venni, amelyet a szövetségesek legfelső haditanácsa 1919-ben jelölt ki s amely Nyugat-Ukrájna és Fehér-Oroszország nyugati részét orosz területéhez tartozónak minősítette. Lengyelország nyugati határai illetően a szovjet közlemény bizonyos területeknek Lengyelországhoz való csatlakozást helyezi kiállításba, olyanformán, hogy Lengyelországhoz járjon a Balti-tengerhez.

Befejezésül a szovjet közlemény bírálja a londoni lengyel emigráns kormány magatartását s különösen két tényre nehezményez. Az egyik: Moszkva megítélése szerint ez a kormány képtelen baráti kapcsolatokat létesíteni a Szovjet-Unióval. A másik: a lengyel emigráns kormány, mely „a lengyel népiől eltávolítva fejt ki működését”, helytelen politikát folytat és nem tudja megszervezni a hazai ellenállási küzdelmet, sőt bizonyos értelemben kedvező helyzetet teremtett a németek számára.

A jugoszláv kérdés

A jugoszláv partizánok és emigránsok között kitört válság csúcsponthoz közelít. A brit külügyminiszterjárnahoz közelálló Daily Telegraph kairói tudósítója azt írta a napokban, hogy „az

egyiptomi fővárosban működő jugoszláv emigráns kormány napjai meg vannak számlálva.” A Göteborgs Handels och Sjöfarts Tidning című svéd lap londoni levelezője szerint feltűnő, hogy a kairói jugoszláv kormány egyes tagjai ellen az utóbbi napokban különböző megbélyegző adatokat hoztak nyilvánosságra. A pénzügyminiszter már le is tartóztatták, mert állítólag kapcsolatokat tartott fenn a jugoszláv olasz megszálló csapatokkal. A helyettes hadügyminiszterrel azt a hírt terjesztik, hogy lekicsinyülő hangon nyilatkozott a szlovénokról, mondván, hogy „a szlovénok szolgálnak” és hogy „szlovén embert nem szabad tisztí rangra emelni.” Isztabuli értesítés alapján a bucsuresti Ecoul arról ad hírt, hogy a kairói jugoszláv kormány „fegyelmi eljárás” indított a Londonban nemrég létesült „Délsláv bizottság” három tagja ellen, ugyanakkor pedig az emigrációs kormány helyettes miniszterelnöke, Krnjević dr., volt horvát parasztpárti vezér élesen támadja Mihájlović Dráza tábornokot, kormánya hadügyminiszterét, mer „horvát-ellenes magatartást tanúsít” és mert „hosszú időn keresztül együttműködött a boszniai, hercegovinai és dalmáciai volt olasz megszálló hadsereggel.”

Az emigrációs kormányban végbemelő „tisztogató munka” — melyről ma még nem lehet megállapítani, megrendezett játéka, vagy valóban egy mélyreható folyamat kezdete, — nyilvánvalóan azt a célt szolgálja, hogy esőkkentsék a Tito-féle partizán bizottsággal való surlózási felülelet. Az említett román lap isztabuli tudósítója megjegyzi, hogy Purie jugoszláv emigráns miniszterelnök megkísérli a közeledést Tito csoportjához. Könnyen érthető okokból a szövetségesek is szívesen látnák ezt a közeledést, — jegyzi meg a román lap.

London és a jugoszláv belviszár

A Tasvirî Efkiar című török lap a Tito-Mihájlović ellenállással foglalkozva annak a nézetének ad kifejezést, „nehéz elképzelni, hogy Tito az angolszászoknál oly megbecsülésben részesüljön, mint a menekült Péter király”. Ugyanakkor a Daily Telegraph értesítése nyomán a brit hírközvetítő szolgálat arról adott hírt, hogy Tito küldöttségét menesztett Londonba. A küldöttség valójában a Tito-bizottság elismeréséről tárgyal az angol fővárosban. Az angol hírszolgálat egyébként külön jelentés formájában az ugynevezett „szabad jugoszláv rádió” egyik közlését terjesztette. E szerint a „Jugoszlávia felszabadítására alakult fasisztaellenes nemzeti tanács úgy döntött, hogy Péter ex-király nem térhet vissza „Jugoszláviába”. Ezt követően a semleges hírforrások, Péter király két napos kairói távollétével foglalkozva úgy értesültek, hogy a király „Szerbiában járt és Mihájlović tábornokkal találkozott”. A zürichre utazott Tito egy másik rá-

dióközleménye, amelyben felszólította a szövetséges nagyhatalmak kormányait, szakítsák meg az összeköttetést „Péter királlyal és áruló kormányával”. Ugyanez a felhívás megállapította, hogy „Jugoszlávia területén már kitört a legkeményebb küzdelem a partizánok és az áruló Mihájlović csapatai között”. Közben nemcsak hogy nem szakították meg az angolszászok kapcsolatait a kairói emigráns kormánnyal, hanem Moszkva is megbízottat küldött Péter király udvarába.

Eden nyilatkozata

Londonban minderre a következő megállapítással felelték: Eden külügyminiszter egyik minapi beszédében foglalkozott a balkáni kérdésekkel és a jugoszláv helyzettel. Kifejtette, hogy a szövetséges kormányok véleménye szerint a jugoszláv népek a háború után módjában lesz dönteni kormányformájáról és az ezzel összefüggő valamennyi kérdésről.

London tehát nem látja elérkezettnek még az időt a döntésre, Eden kijelentése nem világosan barátságos és biztató Péter király részére, aki eddig mégis csak szövetséges volt és többek között a Londonnal való együttműködésnek köszönhető, hogy szívkiveetésben kell élnie. A brit külügyminiszter nyilatkozata mindazonáltal elvben nem zárja ki annak lehetőségét, hogy az angolszász szövetségesek egyszer megint barátságosabbak lesznek a király iránt, — ha a nép később az ő javára döntene a feltételezett felszabadulást; követő, feltételezett népszavazáson. Nem mond igent Tito követelésére, de megfigyelhető, hogy pillanatnyilag a kézzelfoghatóbb támogatást a Moszkvához közelebb álló, Tito-féle partizán-csoport kapja Nagy-Britanniától. Ez a támogatás megnyilvánul az angol sajtó érdeklődésében is. A legérdekesebb az, hogy éppen a legfontosabb lapok, a Times, továbbá a Daily Telegraph, nemkülönben Eden külügyminiszter nagy vidéki lapja, a Yorkshire Post, Tito kormányának elismerése mellett törtek pálcát. Főleg a Yorkshire Post száll szembe a még angol baloldali körökben is mutakozó aggodalmakkal, hogy t. i. Tito diktatúrára törekszik.

Titonak sokkal inkább van joga arra, hogy kormánya elismerését követelje — írja a lap — mint Mihájlovićnak. A helyzetet meg lehetne oldani, ha Péter király elhatározná magát arra, hogy a demokratikus szokásoknak megfelelően Mihájlovićot elbocsátaná és Titót, mint a népi akarat megtestesítőjét nevezné ki helyére.

A zürichváros helyzetre mi sem jellemzőbb, hogy Mihájlović szintén súlyos vádakkal illeti Titót. Mindketőjükkel természetesen a németekkel együttműködő Nedics szerb miniszterelnöknek külön megvan a maga véleménye, mint ez a mai politikai jelentéseinkben közölséigradit tudósításból kitűnik.

A politikai arcvonal

Tizennyolc halálos ítéletet hozott a veronai rendkívüli törvényszék

Verona. (EP). Hétfőn váratlanul befejezték a fasiszta nagytanács hazaárulással vádolt több tagjának ismeretes büntetésében a tárgyalást, amely tizennyolc halálos ítéletet eredményezett. A veronai rendkívüli törvényszék tárgyalta a volt fasiszta nagytanács ama tagjainak hazaárulási perét, akik tudvalevően annak idején aláírták a Dino Grandi részéről megszövegezett határozati javaslatot, amely azután a július 25-iki ismert fejleményekre vezetett. A törvényszék tizenkilenc vádlott felett mondott ítéletet, ezek közül ötven személyesen állottak a bíróság előtt. Az utóbbiak voltak: Ciano gróf volt külügyminiszter, a Duce veje, De Bono tábornagy, Marinelli, Pareschi és Gotthardi. A bíróság mind őket, mind a tizenhárom távollévő vádlottat halálra ítélte. Egyedül Cianeffi, volt korporációs miniszteriumi államtitkár kerülte el a halálos ítéletet, őt 30 évi fegyházzal sújtották.

Milanói jelentés alapján cáfolják egyes külföldi lapoknak azt a hírt, hogy

Cáfolják a Papen német nagykövet személyével kapcsolatos béke-híreket

Berlin. (EP). A Wilhelmstrasse részéről hétfőn a mesék birodalmába tartozónak mondták azokat az újonnan felmerült híreket, amelyek állítólagos békeközvetítési kísérletekkel kapcsolatban Papen ankarai német nagykövet nevét emlegetik. Ezeknek a híreknek gyanus forrása nyilván arra törekszik, hogy egy és ugyanazon névnek az ismételt hangoztatásával a jóhiszemű olvasóközönség körében valószínűsítsék az ilyen célzatos híreket. Megállapítható egyébként, hogy az ilyen híresztelések időről-időre bizonyos pontossággal megisméltődnek, hogy ezzel valódiságuk látszatát keltsék, — állapítják meg a Wilhelmstrassén.

Nedics szerb miniszterelnök Titóról

Belgrád. (Tp). Nedics Milán tábornagy, szerb miniszterelnök rádióbeszédet mondott Belgrádban és részletesen ismertette azt, hogy kik a szerb nép ellenségei. Elős támadást irányzott az angolok és a bolsevikok ellen, majd így folytatta: — Ők a fejünket akarják venni. Ki vette ki a szemünket? Testvér! Azért oly mély a seb.

Nedics ezután bemutatta a szerb hallgatóságának Titót, a horvátországi születésű Broz Józsefet.

— Ez egy nemzetközi gonosztevő — mondotta Titóról Nedics — egy horvát, akitnek az a célja, hogy a szerbeket kiirtsa. Ma ő lett Moszkva és London kedvence. Egyenesen versengenek azért, hogy ki fog többet nyújtani Titónak. Eppogy, mint valamikor Mihájloviics Drázsát, úgy ma Titót is megtették mindenek. Mihájloviics Dráza egyik napról a másikra dandárhadosztály-, majd hadseregtábornok, tábornagy lett, katonai főparancsnok és hadügyminiszter. Titó, az ifjú horvát, ugyancsak egyik napról a másikra marsall lett és katonai főparancsnok, kormányelnök, Mihájloviics nem kergette el még szerbnek a halálba, most Titó igyekszik folytatni a munkáját.

Nedics ezután ismertette az elmúlt évek véres szerbiai eseményeit. Rámutatott azokra az uszításokra, amelyek sokszázezer szerb életébe kerültek.

— 1941-ben fűt-fát ígérték nekünk a szövetségesek, de faképnél hagytak. S akkor elvesztettük hazánkat, szabadságunkat és királyunkat. Azóta mindig ígérik, hogy partra szállnak a Balkánon, de ez mindmáig nem következett be.

— Mihájloviics Dráza megsejtekett Montenegróba, majd amikor forró lett a talaj, visszaszökött Szerbiába, 1943-ban még mindig Mihájloviics volt London fő támasza, mindaddig, amíg hajlandó volt a szerb népet vághidra vinni, amíg hallgatott rájuk és parancsuk szerint cselekedett. Ma azonban London teljesen elejtette Mihájloviicsot.

Mussolini a veronai hazaárulási perben terhelő tanúnak jelentkezett volna. Hivatalos helyről nyert értesülést szerint Mussolini a Garda-tó melletti villájában tartózkodik, ahol betegen fekszik. Két orvos kezeli.

BERLINI MEGÍTÉLÉS SZERINT MOSZKVA KITART A PRAVDÁBAN KÖZÖLT KÖVETELÉSEI MELLETT

Berlin. (DNB). A lengyel—szovjet kérdésben a feszültség olyan válságos helyzetet teremtett — állapítják meg Berlinben — hogy egyes angol körök az ellentétek enyhítés céljából bizonyos javaslatokat hoznak nyilvánosságra abban a reményben, hogy ezek alapján megindulhatnának a közlekedési tárgyalások. Ilyennek tekintendő az Observer című angol lapban megjelent cikkben foglalt állítólagos orosz indítvány is, amelyről szovjet részről máris határozott cáfolat jelent meg. Ilyen körülmények között megmarad az a feltevés, hogy Moszkva megmarad az a Pravda című hivatalos szovjet lapban hangoztatott követelése mellett.

Sőt mi több, nemcsak őt, hanem Péter királyt is a „jugoszláv kormányt” is elejtette London és Titót, a horvát Broz Józsepet karolta fel, mert most ez szállítja a szerbeket a vághidra. Az angoloknak többet ér a felkelő nap, Titó, mint Mihájloviics, Ma Titó lett minden. Ő ad „ővő Jugoszláviának” alkotmányt. Ő nevez ki kormányt, parlamentet, alkotmányában nem tesz említést sem a királyról, sem a monarchiáról. És London? London annakidején garantálta Péter király számára a koronát, de ma Titó azt mondja, hogy majd népszavazást rendel el a „felszabadult Jugoszláviában” és döntsen a nép: köztársaság legyen-e az ország vagy monarchia. Isten őrizzen meg bennünket az angoloknak e zavaros politikájától. Vannak emberek, akik ha beszélnek mindig hazudnak s ha hallgatnak, akkor arról gondolkodnak, hogyan hazudjanak. Ilyenek voltak ve-

lünk szemben az angolok. Ők csak mindig ígérték s mi hittünk. Drágán fizettünk hiúságunkunkért. Több mint egymillió szerb nincs az élők sorában 1941 április 6-óta! — fejezte be rádióbeszédét Nedics szerb miniszterelnök.

A PURICS-KORMÁNY MÉGIS RÁSZÁNJA MAGÁT A KÖZLEKEDÉSI POLITIKÁRA

Kairó. (Tp). Az angol hírszolgálat közli: Kairóban tegnap este híre járt, hogy a menekült jugoszláv kormány újból megvizsgálja a politikai helyzetet. Ez új fordulatot jelent, mert még a múlt hét végén kijelentették, hogy a jelen pillanatban minden remény a kairói menekült jugoszláv kormány és a Tito között való megegyezésre. Egyes hírek szerint Péter volt jugoszláv király tegnap ismét megbeszélést folytatott több miniszterével. Kairói politikai körökben úgy vélik, hogy Purics, a menekült jugoszláv kormány elnöke, megkísérli kormányja politikájának szélesebb alapot való helyzetét szálalt, hogy felveszi kormányába a horvát és szlovén mérsékelt liberális köröknek jelenleg közelileg tartózkodó képviselőit. Purics miniszterelnök ez alkalommal üzenetet intézett a volt Jugoszlávia népeikhez, amelyben ezeket mondta: Az egész világ tudja meg, hogy az összes szerbek, horvátok és szlovének szabadságáért küzdünk. E népeknek az elsővándó föderatív Jugoszláviában jogesélytelenséggel, önkényes demokráciával és egyenlő igazsággal kell rendelkeznie.

BERLINBEN MIT SEM TUDNAK A Vatikánváros részleges KIÜRÍTÉSÉRŐL

Berlin. (EP). A külügyminiszteriumba nem érkezett a vatikáni német nagykövet részéről semmiféle értesítés arra vonatkozólag, hogy abban az esetben, ha a harcok Rómához közlelednek, a Vatikán vezető emberei elhagynák a Vatikánvárost. Másbannan származó híresztelések még arról is tudnak, hogy már a helyett is megnövekedtek, ahová a vatikáni hatóságok költözzenek. Berlinben hasonló közlésekről mitsem tudnak.

Jelentéseink a harcokerekről

A német és bolgár légvédelem 13 támadó repülőgépet lőtt le Szófia felett

Berlin. A német vezéri főhadiszállás jelenti:

A keleti harctéren a Keresztől északra levő szovjet hidról tegnap megkezdődött a várj szovjet támadás. A harcok még folyamatban vannak. A német légi fegyverem beavatkozott a harcokba és két szovjet partraszállási zászlót megsemmisített. A hadi tengerészeti parti úteget a Taman-félszigeten eredményesen lőtték a szovjet csapat-szállásokat.

Dnyepropetrovszktól délnyugatra az oroszok, tüzéségi és csatarepülőök támogatása mellett több hadosztályal keskeny arcvonalon támadást kezdtek. A támadásokat kemény harcokban ellentámadásokkal felfogták; 55 szovjet páncélost megsemmisítettek.

Kirovográdtól északnyugatra a német csapatok a Szovjet ismételt támadásait visszaverték és ellenlökéssel több elvesztett helyiséget visszaszereltek.

Pogrebistyejtől délkeletre a szovjet támadások elhárítása közben elkecseregett harcokban két szovjet zászlóalját megsemmisítettek. A városól délnyugatra a német csapatok az előre nyomuló szovjet harci csoportokat visszavetették. Ezekben a harcokban csupán az egyik gyalogsági hadosztály körzetében 31 szovjet páncélost és 19 ágyut pusztítottak el.

Berdisevtől nyugatra az ellenség gyöngébb támadásai eredménytelenek maradtak. Zarny birtokáért tegnap is folyt a harc.

Riesiszától nyugatra a német közelek helyi betörések elreteszése után, súlyos harcokban megtartották állásukat, a széles fronton túlerőben levő

erőkkel támadó szovjet csapatokkal szemben.

Vitebszk körzetében az oroszok ismételt áttörési kísérletei meghiúsultak. Egybefogott tüzéségi tüzzel a szovjet készenléti állásait szérveték. Dél-Olaszországban a Venafróról nyug-

atra levő harci szakaszon tegnap is elkecseregett harcok folytak. Az angol szárazok valamennyi támadása meghiusult és részben közelharcból szétverték azokat. Cervaro-nál egy helyi betörést elreteszelték. Az arcvonal közepes és keleti szakaszán nem volt említés méltó harci esemény.

Német torpedó repülőgépek január 10-én a kora esti órákban az algiri partok mentén megtámadtak egy ellenséges utánpótlási hajókarrant és öt hajót, összesen 32.000 tonna tartalommal eltaláltak. Az egyik 8000 tonnás szállítóhajó elsüllyedt megfigyelték, további hajók pusztulása valószínű.

Január 10-én a déli órákban és január 11-re virradó éjszaka angol—amerikai bombázók terrortámadást intéztek Szófia területe ellen. Német és bolgár légvédelmi erők az eddigi megállapítások szerint 13 ellenséges repülőgépet, köztük több négymotoros bombázót lőttek; 9 további ellenséges repülőgép megsemmisítése valószínű.

Az elmúlt éjszaka magános angol zavaró repülőgépek nyugati és északi Németország területére főlé repültek.

Megint bombázták Szófiát

Szófia. (Tp). A bolgár rádió jelentette, hogy az angolszász repülők hétfőn ismét légi támadást intéztek a bolgár főváros ellen. A ledobott bombák lakónegyedeket, templomokat, középületeket és műemlékeket pusztítottak el. A lakoságnak is elég nagy a vesztesége.

ELLENTMONDO HÍREK A DALMACIAI ANGOLSZÁZ PARTIRASZÁLLÁSOKRÓL

Belgrád. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Londnából ellentmondó hírek keltek szárnya arról, hogy megörtént vagy sem, a szövetségesek dalmáciai partiraszállása. Ezt a hírt egyszer megerősítik masszor pedig cáfolják. Összefüggésben ezzel a Novo Vreme című belgrádi lap kiemeli, hogy csak az idehőrn egy mozzanatról van szó, amelyet Délkelet-Európa c. len indítottak.

— Az angolok csalódnak, ha azt hiszik, hogy ilyen művelet igénybevételével eredményt érhetnek el, — írja a Novo Vreme. — A német erők a legnagyobb hidegvérrel várják az esetleges partraszállást. Földrésznünk valamennyi partvidékén a német erők készen állanak arra, hogy bármilyen ellenséges partraszállást visszaverjenek.

NAGYSZABÁSÚ TERV BERLIN UJJÁÉPÍTÉSÉRE

Berlin. (DNB). Göbbels dr. és Speer német birodalmi miniszter Berlin teljes ujjáépítésére pályázatot irt ki. A pályázat hangsúlyozza, hogy Berlin 10 milliónyi lakossal Európa legnagyobb városa lesz. Az ötven kilométernyi átmérőjű városban számos park és tő lesz, aminek az a célja, hogy az új Berlinnek kertváros jellege legyen. Az új tervvel szerint a Spree folyó medre háromszor olyan széles lesz, mint amilyen ma.

Leguiahb

Megnyílt az északamerikai kongresszus második ülészaka

Amszterdam. (Tp). Az angol hírszolgálat közli Washingtonból: Hétfőn megnyílt az Egyesült Államok fői roszában a 78-ik amerikai kongresszus második ülészaka. A képviselőház 430 tagja közül alig 100 volt jelen, míg a 96 szenátor közül 51 jelent meg a megnyílt ülésen. A Fehér Házból kijelentették, hogy Roosevelt elnök délelőtt nem személyesen olvassa fel a kongresszusnak szóló és általános érdeklődésű várt üzenetét az Egyesült Államok helyzeéről és a háborus kérdésekről. Orvosa ugyanis azt ajánlotta neki, ne jelenjék meg személyesen a kongresszus ülésén, mert visszaeshet influenza megbetegedésébe. Az elnök kedden este félórás rádióbeszédet mondott, amelyben az amerikai nép számára összefoglalta a kongresszushoz intézett üzenetének főbb pontjait.

Hirtelen megélénkült a harci tevékenység az 5. amerikai hadsereg arcvonalán

Róma. (Tp). Az olaszországi arcvonal az 5. amerikai hadsereg frontján történő eseményeket Rómában a legnagyobb figyelemmel kísérik. Német részről a legnagyobb jelentőséget tulajdonítanak ezeknek a hirtelen megélénkült harcoknak és meg vannak győződve arról, hogy az ott harcoló amerikai csapatok áttörő kísérleteiket újból megindítják és a legközelebbi hetekben az egész olaszországi arcvonalon komoly harcokra kerül a sor. Ezzel szemben áll az a nézet, amely szerint az olaszországi arcvonalon addig nem várható döntő esemény, amíg a szövetségesek délfranciaországi partraszállási kísérlete meg nem teremti a második arcvonalat. A délolaszországi harctéren küzdő angol 8. és amerikai 5. hadsereg ismételt támadásai, mártékadó római körök véleménye szerint azért történtek, hogy a szövetségesek főparancsnokságának ezt a leplezett célját tényleg elér jöik.

Gróf Haller György emlékére

Enyhe, jöndulatu január reggel. A nap rövid sugaraival bontogatja a szürke eget a ködöt, amely a dombokra és a hegyekre ül, és nem engedő a szem pillantását messzire. Araszos lé fejj az alvó földeket, de itt-ott barnallik a szántások teleje, amelyekről az éjszakai szél meg a néha át-át törő nap levitte a fehérséget. Vonatunk mozdonya reszkette áll meg a kicsi állomáson, fekete füstjét az arcunkba veri a légnomlás, mintha a szomorúságot akarná fokozni ezzel még a levegő is, amely a sápadt-szemű II a 11 e-családra szállt ujasztondó első napján.

Az ősi katedrális hatalmas, fekete lobogó. A legnagyobb emberi szomorúságnak ez a jelképe mozdulatlanul nyúlik a szürke égbe, mint valami súlyos és figyelmeztető bizonyos, hogy az égi törvény alól nincs menekvés, hogy muló és halandó minden és az örök fényesség, vagy az örök sötétség mindenképp befogad, ha arra egyszer eljön az idő. A faluban csaknem lábujjhegyen jár az élet. Mintha a történelmi idők ereje és tisztelete tört volna fel az ősi rögökön és fogta volna meg az élő és élettelen dolgok arcukat. A kastély csarnokának vasrúcsos ajtaja egészen nyitva. A bejárat két oldalán falba épített elemek, amelyeknek megakadt a szemük a pillanatig a képzelet különös varázsa folyton a csónak jobb lassan leengedő a víztől kárdat a s sziklon hangtalanul felszállt a roszály, hogy a beidegződött lélek megfogja és a szív megnyílik a vendég előtt. Levett kalappal haladunk fel az emeletre vivő széles lépcsőkhöz, a jelen pillanat szomorúsága a mult szemlése és patinája keveredik össze és nehezedik rájuk. A falakról dideregve sünnel utánunk egy-egy feltámadt sóhaj és uszlik a nyomokban. Öröm és bánat, alázat és imádság, élet és halál öszönösen megérezett keveréke ez, amely megretent a falak illatában, s amelyet nem tudtunk kiszélesíteni az idő meg a legnagyobb eszmével és gondolatokkal sem. Mert vallásos és vérejtő életet élünk századok éltek és zuhogtatják be a kövek és értelem láthatatlan parányi hőmérséklet és szabadulni képtelenségük.

Egyrészt nyíló két szoba az emelet jobb szárnyán s benne rengeteg emlék. Itt, ezekben a szobákban lakott a 33 éves gróf Haller György. Ide zárkózott be, ha nem engedte az idő, hogy a park fái között sétálgasson és kedves rózsái ápolgassa és gyönyörködjék bennük, amelyek illattal és színnel veszik körülvé egész nyáron a kastélyt. Az íróasztalon úgy van minden, ahogyan azt még életében hagyta. Ott látni az ollót, a kést, s a kicsiny fűrész is, amelyekkel nemesítette és nevelte a rózsafák. A szobák ablakai háromfelé néznek és a bilsze fenyők csaknem behajolnak rájuk. A fenyők, amelyek alatt annyit járt és állt az árnyékukban, s amelyek most nyugtalanul nézdelődnek, hogy nem látják sehol az ősi fészek régi urát. Az alsó ágon varjak riadoznak, s a megakadt hó zizeken hull alá, ahogy verődnek a szárnyak. Néha tüzsárgát villan a szemük, amit a kápolna-ablakon fellobbanó gyertyák fénye okoz. Csukott fedeli koporsó bent a ravatalon, körötte sok-sok koszorú, meg virág. A levegő súlyos, amit nem a sűrűség okoz, hanem az imádság, amely a bentlévők ajkán és kezén morzsolódik, a vég, amely sóttént int, s az egész fölött az Isten, aki talán soha nincs annyira jelen, mint ilyenkor. amikor valakit magához szólít és magához emel.

Messze az új a tetőig, ahol a kriptá áll s aghva az új lakó költözik. Ahol nem marad egyedül, mert a lejtőn életet is mind itt vannak, akik ide felkerültek a századok nyomán. Csak a méteres falak és a közöttük dobogó szívek maradtak vissza, akiket ide köt szent multja ennek a helynek, amit őriznek és magukba rejtenek fák, fűvek, termést adó földek s a nyugodtan folydogáló Maros, amely tükrösen veri vissza a fehér falakat s nyeli el a bánatot, amely az ablak szízeit kopog végig, harmatossá, könnyesség téve rájuk az üveget.

A harangláb harangja felsír a tetőig. A menet éneke után halad a fájdalom is, s amikor megnyílik a kriptá vasrúcsos ajtaja, hogy befogadja az új vendéget, a bánatnak mintha nem volna már olyan mérhetően

Báttam a „világ közepét”

Réptében Kőrösi Csoma Sándor és Bethlen Gábor városában — A Hangya „csodapincéi” —
Teletigfutsig és Decembert nyomában...

A jüd-Nagyenyed „Gyere rózsám Enyedre, ott a világ közepe!”, mondja a nóta. Évtizedekig hivatott-csalogatott a dal a nélkül, hogy halgattam volna csábító szavára, míg most végre mégis csak engedtem a szirénhangnak. Igaz ugyan, hogy mint „rózsá”, akár mint népdal-alany, akár biológiai szempontból, kissé már hervadóban, mégis magamra vettem a személytelen meghi-

a vendégarók melegségével

már jó messziről bólogattak felénk, a vidéki kisváros álmos és csak most ébredő reggelének friss üdőségében.

Vendéglátó házigazdáinkat, Ajtay Viktort, a Hangya cégvezető-főkönyvelőjét, „F. Ts. Bod Péter, a M. Igeni ekklésiában a Kristus szolgálja” s a „Magyar Athenas” szerzőjének késői unokáját, takaros kis családjú hajléka előtt találjuk kedves életétársával. Meleg szeretettel tarták ki szívük és házuk ajtaját. Később házigazdánk karomfog bennünket és elindul velünk, hogy városának titkait előtűnk föltárja.

Rómába menni és a pápát nem látni, nem lehet nagyobb mulasztás, mint Ajduon-Enyeden járnai és nem látni a Hangya központi intézményét, pinocéit és raktárait.

Első után

tehát idevezetett, ahol Tövisy Géza vezető-igazgatóval tiszteltünk. Készséges engedelmével levontunk az „arvilág”-ba, mint hajdan Orfeus, de mi nem Eurydikét akartuk visszahozni a földi életbe, hanem a Hangya gazdag raktárait és pinocéit megtekinteni, amelyek a háborus anyagihiány ellenére is még mindig elég gazdagon vannak felszerelve. Megtekinttük itt a különböző áruosztályokat. Sok dolog van itt, mi „szem-szájnak in-

A házidésziesztendő templomerőd mellett,

a történelmi emlékeknek kijáró tisztelet állunk meg és esodáljuk meg a timárok csipkés bástyáját és egyszerűségében is méltóság, hatalmas toronyát a reformátusok nagy templomának, amelynek közvetlen szomszédságában, szerényen húzódik meg az evangélikus százszekesded temploma.

A templomerődöt már csak pár lépés a híres enyedi „oskola”, amelynek nagy-szabású épülete mintegy ötalmat keresőn húzódik meg az enyedik büszkesége, a híres Örhegy lábánál. „Si Deus nobiscum, quis contra nos?” mondja az égi kegyelemben bizakodó, iskolaalapító Bethlen Gábor köbefaragott képmása, a

a sok Kőrösi Csoma Sándor-emlék

és értékes. ritka könyvek között Werbőczy „Tripartituma” és egy Napoleon számára készült, méteres nagyságú, pergamenteszerű, finom papírra nyomott, remekbe készült görögszövegű és francia ajánlású „Ilias”-kiadás kötötte le figyelmünket. Kalugunk állítása szerint e műből mindössze kilenc példány van.

Enyed: különlegesség a könyvtár órének, Farkas Sándornak érdekes alakja. Ez a sűrű, bozontos szemöldökű, viasz-sárga-arcu, határozottan ázsiai típusú tudós. Bevallása szerint négyszer utazta be Törökországot, Szíriát, Irákok és Perzsiát. Ezeknek az országoknak a nyelvét is beszéli. Komoly tanulmányozásból szüri életbölcslelet tanokat hirdet szóban és írásban. Különleges módon magyarázván az élet értelmét, sajátkezű, fantasztikus rajzaival. A mellett kipróbált írásfejtő is és nagyszerűen bevált csillagjósoltokat (horoszkópokat) készít.

Az őslények és poros foliánsok birodalmától a kollégium épülete alatt elhúzódó hosszú pincébe szálltunk alá, ahol

vást és elindultam a „világ közepe” fölfedezésére.

Kőrösi Csoma Sándor városa kissé barátságatlanul fogad. Borus a decembereleji reggel. A nap egész nap nem mutatta magát. De ha a lélek deris, bánthat-e az égi borulat? Az Örhegy, felhősapkáját megemelve, kedvesen köszöntött minket. Az „égi erő” jegyenek pedig, e sorban álló magyar ciprusok ott a sportpálya hosszában

gere”, mégis legnagyobb kísértésbe az üvegtető alatt viruló citromfa ejtett. Eva anyánkat sem csábíthatta jobban, a paradicsomi édenkert jó és gonosz tudásának fája, mint bennünket e fának immár elérhetetlenné vált gyümölcse.

Szerencse, hogy innen közvetlenül a ikörpincébe képtünk át. Itt már az ajtóban bővületbe ejtett az az inycsiklandozó illat, amit a tizenegy fajta likör sugároz ki s amelyek it „összetölyva lágy harmóniába”, egy illatszivarvány színképével tevődnek össze. Mj aztán természetesen hámarosan megcsináltuk a színképelemzést s pár likörnek finom zamattát élvezve, „elködösítettük” agyunkat s a citromfa esábját így hamarosan elfelejtük. Itt keverik, szűrik, palackozzák és címkézik a különféle aromájú híres Hangya-likörök és külföldi szét a Hangya fiókjaiba és a megrendelőnek.

Ebből a földalatti korszerű „boszorkányhonyh”-ból elindultunk a tudomány csarnokának az ősi Bethlen-kollégium megtekintésére. Utközben Dávid Feren; szelleme köszöntött ránk az uniktáriusok tmlomából, amelynek homlokáról szemünkbe tündökölt a felirat: „Egy az Isten!” Érdekes és a maga nemében talán egyedülálló a templom emléke, amelynek földszintje a paplak s a templom maga az emeleten van.

folyosó egyik, keletre nyíló udvari bejárója fölött, amint örökös atyai tekintettel vigyázza az udvaron játszadozó és tanulgotó ifju nemzedeket.

A tízperces szünet végére érkezünk a hosszú folyosóra, ahol szembetalálkozunk Vita Zsigmonddal, a kollégium neves tanárával. Órára siet, de rövid pár percet szakítva kiszabott idejéből, mód ad a személyes megismerkedésre s az ő összeállította Antológiáról beszélgetve, egy délutáni találkozásban állapodunk meg.

Ezután a kollégium gazdag állattani és növénytani muzeumát tekintettük meg s a hatalmas könyvtárat, ahol

az Örhegy és a többi nektártermő halmoz szüretének gyönyeit őrzik, fejtik, javítják házastják, töltik üvegekbe és továbbítják a Hangya-fiókoknak és megrendelőnek. Ez a Hangya borpincéje, amelyet a kollégiumtól bérel. Tizennyolc-féle bort őriz e pince mélye, amelyek közül nem egy királyok asztalán is helyet foglalhat.

E pince büszkesége és csodája a tizenkétezer literes óriáshordó. Szinte ott látam ülni pererőn a jó öreg Diogénezt, aki tiszteletünkre épen akkor lépett ki pisgoló lampájával a hatalmas bogárnüremekből, amelyben ma egész nyugalomra kényelmes lakást rendezhetne be magának. Míg Thamus hajóján a padlóra öntötték a caecumait, Tiberiust, a császárát köszöntve, mi áhitattal emeltük a kájukhoz az Ajdu-Enyed aranyedüjétől gyönyörű poharat, amelybe a pince-mester az 1939-es termésű aszút töltötte kóstolónak.

Kijutva a föld alól, már derűsebbnek láttuk a borus világot. Agyunk azonban

földi ston, amely azért adatott, hogy abból az ősi rögöb, amelyet még megkíméltek a uehöz idők, meg tudják tartani azt, ami a jelenhez és a jövőhöz kell.
D. VASS ALBERT

mintha felfrissült volna, amint átmenünk a maoriták templomába. Itt megkapott a templom titokzatos féltománya és szent áhitatba merített lelkünket és amikor alázatos tédhájással hódoltunk az oltár fölött uralkodó Krisztus király főnöges alakjának; tövissel koszorózott vérző szivéből a bűnünket megváltó egi kegyelem sugárzása lobogott a lelkünkbe.

Visszatérőben kis vargabeteit irván le, utunkat a háromszáz éves malom felé vettük, amelynek lapattyelvi történelemről esacsognak a hajtó viznek. E vizcsöppek testvérei ama kis patak vizének amelynek hidja mellett Ajdu-Enyed hátrában Zetelaky József és Karassiy Aron egykori diákok husángjából

a híres „nagyenyedi két lúta”

nőtt ki, amelyekkel a rabló labancok kez vezérét Trajzigfriziget és Borombukot elintézték, akik II. Rákóczi Ferenc szabadságharca idején a városra rá-törték.

Uzsonnatájt jutottunk el Nagy József-félekéze ismerkedésre. Nagy József ekkor érkezett Blaj-Balázsfalváról, amelynek beszolgáló lelkése és püspöki értekezletre sietvén, futtában szótunk iródalról s rókról. Beszélgetésünk melodramai színezetű volt. A zenei aláfestést hamvas-rózsás négyhatos kis babájuk életigenlést kifejező sírásának muzsikája szolgáltatta.

Ajdu-enyedi eményekben gazdag kőránulásunk befejező állomása a D. Vass Albert és Székely Pirok, művészhaszár otthona volt. Ennél stílusosabb befejezést el sem képzelhetni. A hangulatvilágítás, barátságos, tágas lakás tele a művészpár műveivel. A falakon festmények, Vass Albert képei. Tájképek, csendéletek, olaszországi emlékek, Velence, Capri szigete, a két barlanggal stb.

Az asztalokon, falakon figurák. Az eleven emberi test minden mozdulatának harmoniája sugárzik e káprázatos sokszínű figurákban. Székely Piri kerámiai ezek s a bizalmas sarokban az a sok miniatűr is mind az ő műve. A szoba másik sarkában nedves ruhával letakart titok.

Amikor a lepel fölülben

előttünk áll Haller István gróf agyagból mintázott meiliszobra. Olyan hű ez a szobor, hogy várjuk megszólalását. A „szoborleleplezés” után a művész felolvassa néhány mély, tartalmas költeményét. Azután táncalkításairól beszél a mozgásművészeti akadémai képestett, okleveles volt növendéke. Belépésünkkor épen egy falutanulmányon dolgozott, ha jól emicszem, a karpatasági nevpiseletről írt értékezést. Legérdekesebb a dologban, hogy sem kerámia, sem festészetet, sem pedig szobrászatot nem tanul. Valóságos ostelkeség. Vass Albert nagybátyjának, a harisnyas székely Vass Aronnak tökéletes művi állatszobrajából valóságos kiállítás díszleg az egyik asztalon.

Közben bizony hamar alászállt a decemberei alkonyat. Közéledett az indulás órája.

Nehéz szívvel bucsúztunk a kedves várostól, amely a nóta szerint a „világ közepe”, mert nagyon-nagyon sok élménnyel gazdagított, egyetlen rövid nap alatt. Ha a holdat, amely éppen esedékes volt, nem fátylozták volna sötét fellegek, bizonyára láttuk volna, mint az Örhegy barátságosan mosolyogva int bucsút a kőbor fűvényeknek, akik őt is, a várost is olyan meleg szeretettel zártuk szívünkbe.

SERESTELY BELA

Keresünk kifogástalan, román, magyar, német levelező-gépirónót azonnalra, vagy február 1-re. Cim a tim szorai kiadóban.

A hajótöröttek múzeuma

Sizford kapitány az egyik angol hadihajón teljesületi szolgálót. Rövidesen háború kitörése után a hajó Gibraltár közelében torpedó-találat érte és Sizford kapitány súlyosan megsebesült, elvesztette egyik lábát. Nyugállományba helyezték, Algírban telepedett le és a télenségi napjaiban különös ötlete támadt. Elkezdte gyűjteni azokat a tárgyakat, amelyeket a tenger hullámai vételek partra. Természetesen csak az értékes, a ritka és érdekes dolgokat kereste ki. Rövidesen igen tekintélyes gyűjteményre tett szert, mert karlásuk, volt bajtársai a világ minden tengeréről megküldték neki a talált holmikat. Gyűjteményét elnevezte „A hajótöröttek múzeumának”, amely már valóságos látványosság lett Algírban. Valóban nem mindennapi tárgyak kerültek itt kiállításra. Egy briliánsokkal kirakott ikon volt a legértékesebb darab, amely az utolsó cárné, Maria Feodorovna tulajdona volt valamikor. A drágaság kolumbus utakon Oroszországból előbb Londonba került, ott eladták egy amerikaiának, de az a hajó, amely szállította, a briliánsok mellett torpedótámadás következtében elsüllyedt és az ikon — amelyet 20.000 dollárra becsültek — a tengerben uszált, amíg véletlenül partra nem sodródott. Erdekes kiállítási tárgy volt Darlan tengernagy naplójának néhány lapja is. A napló utban volt New-York felé, de a szállítóhajó elsüllyedt és a naplónak csak kis töredékét halásziák ki a tengerből. Látható volt a szerencsétlenül járt Sikorszki lengyel miniszterelnök repülőgépének megtalált légszárnya, továbbá az angol királyi házcímerevel ellátott arany cigarettatárcsa, amely az abessziniai négus tulajdona volt.

A gyűjtemény már 500 darabból állott, amikor Sizford kapitány, amerikai csébitásnak engedve, a gyűjteményt 150 ezer dollárért eladta. A kiállítási tárgyakat becsomagolták, hajóra rakták, hogy eljuttassák új rendeltetési helyükre, New-Yorkba. De ezzel a hajóval is baj történt, aknára futott, a vévő a szállításmányal együtt odaveszett. A különleges múzeum végül is elmerült oda, rhonnan előkerült: a végtelen tengerbe.

— Prohászka püspök nővére meghalt. Néhány Prohászka Ottokár püspök nővére, özvegy Nagy Alfonzné, Prohászka Irma Székesfehérváron elhunyt. A meghalógultat nagy részvét mellett temették el a püspöki városban.

— JANUAR VÉGEIG KORLATLAN MENNYSÉGEEN VÁSÁROLHATÓ FEHÉR LISZT. (București). A katonai és polgári ellátási államtitkárság közli, hogy január 31-ig meghosszabbította azt a határidőt, ameddig a lakosság korlátlan mennyiségben és minden alakásban nélkül vásárolhat fehér lisztet a kereskedésekben. (Rador).

— Kik kaptak zónaengedélyt: Timișoara-Temesvárotról. A téparancsnokság által kiadott névjegyzék befejező része: Helner Katalin, Beju Ioan és felesége, Boici Vasile, Weisz Franciska, Szendé Lajos, felesége és anyósa, özvegy Rosenfeld Gizella, Todorov Ljubica, özvegy Friedmann Berta Vilma és leánya, Révész Áron, felesége és leánya, Stemper Amália, Fron Mária, Baume Eleonora, Kovács Miklós és felesége, Vidrascu Anna, Mironescu Victoria, Sabaciu Laurentiu és felesége, Schwarz Ármán és felesége, Faragó Rozália és fia, Bogdan Raveca, Schneider Mária, Strachi Margit, Halmágyi Mária, Bartel Erdős Mária és gyermekei, Heitler Adalbert és felesége, Franck Mária, Micola Iosif, Fancsik Mária, Fancsik Borbála, Vasilevschi Mihai, felesége és leánya, Solner Antal, Tabac Carolina, Lacatus Ioan, Hodor Iosif és felesége, Benča Victoria, Mató János, Gebering Mária, Brinda Mária, özvegy Becate Laura, Mató János, Lunga Flora, Jebelcan Flora, Tóth Mária, Philipp László, felesége és anyja, Pop Ecaterina, Drula Sofia, Lotharius Miklós felesége és leánya, Philipp Adalbert és felesége. A névjegyzékben felsoroltak személynévazonossági igazolványukkal jelentkezzenek a téparancsnokságon.

Január 13. csüt.
R. kat.: Veronika
Protest.: Vidor
Ortod.: Ernil

Napkefte: 7 ó 45 p.
Nappny.: 16 ó 33 p.
Holdkefte: 19 ó 37 p.
Holdny.: 9 ó 23 p.

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vas napokat és ünnepeket követő napok kivételével. — Szerkesztőség: Timișoara I., Boulevard Regina Maria 3, kiadóhivatal: I., Piața Eratiannu 3, szám.

Távbeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.
Előfizetési ár a lap házhoz való kézbesítésévé vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Távbeszélő: 17-11.

— Zichy János gróf temetése. Nagy részvét közepette ment végbe Budapesten Zichy János gróf, volt vallás- és közoktatásügyi miniszter temetése. A koporsót a Nemzeti Múzeum oszlopcsarnokában ravatalozták fel, ahol Serédi Jusztinián hercegrímás-bíboros végezte a gyászszertartást, majd Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter mondott búcsuszedőt a kormány nevében. A gyászszertartás után a koporsót a Zichy-család nagylángi sírboltjába szállították és ott helyezték az elhunyt földi maradványait örök nyugalomra.

— Az 1943. év népmozgalmi adatai Resita-Besicabányán. (Saj. tud.). Az 1943. év folyamán Resita-Besicabánya városban 354 gyermek született, 394 egyén meghalt és 195 pár kötött házasságot.

— Deva-Déva városa nem ergedi meg a villanyáram árának emelését. (Saj. tud.) A város együttműködési bizottsága Dragan Gheorghe dr. polgármester elnökele miatt tartott ülésén több felszólaló szóval tette, hogy a Seta villamosági társaság a város előzetes megkérdezése és hozzájárulása nélkül felemelte a villanyáram árát. Az együttműködési bizottság elhatározta, hogy ennek a kérdésnek a tanulmányozására bizottságot küld ki, amely a Seta részvénytársasággal megállapodjék az esetleges emelés ügyében, amely azonban csak akkor emelkedhetik érvényre, ha azt a belügyminisztérium jóváhagyja.

— Vakok oktatása rádió segítségével. (Freiburg.) A freiburgi egyetem rádiótudományi intézetének igazgatója hosszas kísérletek alapján megállapította, hogy a vakok a rádió útján való tanulás iránt sokkal fogékonyabbak, mint a látók. Az egyetem ennek a kérdésnek a további tanulmányozására külön bizottságot küldött ki. Azt tervezik, hogy a vakokat rádió útján nemesak elméleti oktatásban részesítik, hanem gyakorlatilag is rádió segítségével tanítják majd.

— Fedák Sári a műtőasztalon. Fedák Sárinak, a kitünő színművésznőnek rossz karácsonya és ujeve volt. Epp az ünnepek folyamán kellett rajta végrehajtani súlyos veseműtétet. A beavatkozás jól sikerült, a művésznő már a javulás útján van.

— Csecsemőgondozónők kiképzése. A timișoarai-temesvári Magyar Nőegylet vezetése alatt álló dr. Kakuk-csecsemő otthon alkalmat nyújt a fiatal leányoknak arra, hogy csecsemőgondozónői tanfolyamat végezzenek. Az intézményben erre az emberbaráti hivatásra mind az elméleti, mind a gyakorlati tudás megszereshető. A jelentkezés határidejét január 20-ig hosszabbították meg. A jelentkezéseket a következő címre kell beküldeni: Timișoara, II., Piața Detunata 7. Ugyanott szóbeli, vagy levélbéli felvilágosítás is kapható.

— Nagyvásár Deva-Dérán. (Saj. tud.) A polgármesteri hivatal közli, hogy Deva-Déván a téli országos nagyvásárt január 14-én, pénteken tartják meg.

— Aradon szabályozták a mosódai árakat is. (Saj. tud.) Az aradi városi árszabályozó hivatal legutóbbi rendelete értelmében az aradi mosódai árakat az alábbiakban állapították meg: férfing mosása 50 lej, férfihálóng 40, puha gallér 8, alsónadrág 20, harisnya 8—10, zsebkendő 6, hálórúha (pizzsma) 80, selyem hálórúha 100, kispárnahuzat 15, nagy párnahuzat 35, lepedő 40, hat személyes asztalterítő 40, tizenkét személyes asztalterítő 70, kis asztalterítő 16, nagy törülköző 20, kis törülköző 16, nagy törülköző 22 lej darabonként.

— A Református Nőszövetség teadélutánja. A timișoarai-temesvári Református Nőszövetség január 16-án, vasárnap délután négy órai kezdettel a református házban lévő gyülekezeti teremben teadélután rendez. A bevételt a Vöröskereszt céljaira és a szegények segélyezésére fordítják.

— Légvédelmi intézkedések végrehajtásának ellenőrzése Deva-Déván. (Saj. tud.) A város légvédelmi hivatala közli a háztulajdonosokkal, hogy megkezdik a légvédelmi intézkedések végrehajtásának ellenőrzését. Megnézik, hogy minden ház lakói számára elkészítették-e a légvédelmi árkot, beszereztek-e a szükséges gyógyszereket és kötszereket, valamint rendelkezésre állnak-e a tiltózáshoz a szerszámok és anyagok. Azoknak a háztulajdonosoknak, akik még nem hajtották végre az intézkedéseket, nyolc nap határidőt adnak, amelynek letelése után újabb helyszíni szemlélt tartanak. Azokat a háztulajdonosokat, akik a légvédelmi intézkedéseket nem hajták végre, a fennálló törvény értelmében szigorúan megbüntetik.

(*) Vöröskereszt, étvágytalanság ellen FERROL vastáplikort a regajánlatosabb. Ára 298 lej. GENIUS-krem a legjobb arc-apolószer. Ára 150 lej Földesgyógyász, Arad, Kapható gyógyszerárban, Arad, Kapható gyógyszerárban és drogeriákban.

(*) Halálhíradás. Kimmel Ernő 85 éves korában kedden hajnalban Timișoara-Temesvárotról meghalt. Halálát leánya, özvegy Keczely Árpádné, családi néven Kimmel Anna, unokája Keczely Pál, valamint kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése január 12-én, szerdán délután 4 órakor megy végbe a gyárvárosi temető Kimmel-kápolnájában.

(*) Eljegyzés. Kuruczy Rózika Periam-Perjámos és Zsák Agoston, Arad (Brasov) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

(*) Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejtésköztelen ferjem, szerető édesapának Demeter János temetésén megjelentek, virágot küldtek, részvétükkel fájdalomukat enyhítették, ezeken mondanunk hálás köszönetet. Turda, 1944. január 3. A gyászoló család.

— Tüyeletes gyógyszerárak. Január 12, szerda: Arad: Niedermayer (szerb-palota), Stauble (Regina Maria-ut 8.) — Timișoara-Temesvár: Belváros: Lupea dr. (10 Mai-utca 5), Gyárváros: Meiszner (Petru Major-tér 2), Erzsébetváros: Sarga Gyula (Lahovary-tér és Porumbescu-utca sarok), Józsefváros: Diana (Bratiannu-utca 29), Mehala: Corvin (Closca-utca 18.) — Fratelia-Ujkisoda: Panajoth. — Freiburg-Szabadfalu: Bonomi.

MICIKE KERDESE

Micikének kis testvére született. A keresetelő után Micike megkérdezi anyut:

— Mondd, anyukám, téged mindjárt a születésed után kereszteltek az „Anyu” névre?

KIMERITŐ VALASZ

— Drága Nellike, — kérdezi bánatosan a kérő, — miért nem akar hozzájönni feleségül?
— Két okból, — feleli Nellike.
— És mi az a két ok?

— HASONLÓSÁG. Légtudalmi sértésben jáltta az ulén az ujesztendő a városokat. Nappal azonban sok uvoje és szemelője akadt a cukros kizakatoknak. Maradt még később is néhány hármondó ezekből az edességekéből. Így voltunk tanuja tegnap a következő párbeszédnek, amelyet egy asszony kis fiával folytatott.

— Nézd, Laci, ezt a szép kis cukor malacot, akarod, hogy megvegyük?
— Igen anyukám, de milyen furcsa ez a malac, olyan mint egy ember akin gázmaszka van.

— Jellmann Gyula, a Batthyaneum igazgatója — kanonok. Albaulia-Gyulafehérvár. (Saj. tud.) Elismerő egyházi kitüntetésben részesült Jellmann Gyula, a hírneves albauljai-gyulafehérvári Batthyaneum igazgatója. Márton Áron megyéspüspök Jellmann Gyulát érdemeinek elismeréséül püszleltbeli kanonokká nevezte ki. Jellmann kanonok 1929 óta működik Albaulia-Gyulafehérvár, mint az Egyházmegyei Alapítványi Hivatal igazgatója, 1940 óta pedig egyúttal a Batthyaneum egyházmegyei könyvtár és múzeum vezető felügyelője. Mindkét hivatalban nagy és értékes munkálkodást fejt ki. Mint a Batthyaneum vezetője nagy szakavatottsága és szives előzékenysége révén kitünő nevet szerzett magának. A meggyesfőpásztor az egyházmegyei érdekek kifejtett szolgálatait kivánja elismerni, amikor most tiszteletbeli kanonokká nevezte ki. Ez az egyházi kitüntetés széles körben örömet keltett. Jellmann Gyula tiszteltbeli kanonokot vasárnap iktajta be méltóságába Fejér Gerő dr. kanonok.

— Aradon csak másodosztályú férfi-fehérmunkésztők működnek. (Saj. tud.) Az aradi városi ellátásügyi hivatal közlése szerint Aradon csak másodosztályú férfi-fehérmunkésztők működnek és munkájukat az alábbi bért kérhetik: férfi ing rávarrt gallérral 720 lej, ing két különálló gallérral 730, ha tiszta selyemből készült 770, hálóing 370, hálórúha (pizzsma) 900, alsónadrág 210, házikabát 1100, ing kék és párja 70, ing-gallér 80 lej. A fenti árak a szükséges hozzávalókkal (bűés, gomb, stb.) értendők. Az árjegyzéket a fehérnemű-áruházaiban látható helyen és módon ki kell függeszteni.

— Halott a portásfülkében. A timișoarai-temesvári Galvani villamosági gyár Teodorescu Agrel nevű 37 éves portását fülkéjében holtan találták. A portás — az orvosi megállapítás szerint — idült szivbajából kifolyólag az éjtszakai folyamán hirtelen meghalt.

— Mozik műsora. Január 12, szerda: Arad: Aro: „Egy keringő téeretted”. Corso: „Farsangi szerelem”, Forum: „Titanic”, Royal: „Dél futárja”, Urania: „Az ifjúság büne”. — Timișoara-Temesvár: Apollo: „Macario, a csavargó”, Capitol: „Mozart”, Corso: „A szív”, Thalia: „Egy keringő téeretted”.

SPORTHIREK

Finn-magyar ökölvívóviadal lesz február közepén Helsinkiben. A válogatott ökölvívó keretek mindkét országban szorgos előkészületeket tesznek a találkozóra. A német labdarugóbajnokság nagy lendülettel folytatódik, ime néhány fontosabb eredmény: Schalke 04—Sp. V. Röhlinghausen 8:1, Bayern München—Jahn Regensburg 2:0, Hertha BSC—Luftwaffensport 2:1, Dresdner SC—ESC Chemnitz 7:0.

A magyar labdarugóbajnokság őszi fordulójában a legtöbb gólt 21-et az Újpest Zsengellérje rugta, 19 gólos: Egri (Kispest), 11 gólos Marosi, 10 gólos: Mike, Sárosi III, Szabadkai, Szusza, Vincze. Az NB I őszi mérkőzésein összesen 657300 néző jelent meg.

A német jégkorongbajnokságban a bajnok Roth-Weiss Berlin, amely előző nap 3:0-ra verte a prágaiakat, csak 2:2 arányú döntetlennel végzett a Düsseldorf EG ellen.

A spanyol labdarugóbajnokságban a Valencia vezet, amely pedig a legutóbbi fordulóban 1:2-ös vereséget szenvedett a tavalyi bajnok Athletic Bilbao együttesétől.

Az 1943. évi az aradi kisebbségi egyházak anyakönyvi adatai tükrében

Arad. Szokás ilyenkor, az év elején mérleget készíteni nemcsak a kereskedelmi vállalatokban, hanem az anyakönyvekben is. Ezek adatait összegezve, megállapítható: növekedett, vagy csökkent-e a lakosság létszáma, hany párkötött házasságot, stb. Próbáljuk meg a népmozgalmi adatok alapján az 1943. esztendő áttekintését.

Az aradi római katolikus plébánián a város legnépesebb magyar egyháza-nak ügyeit kezelik. Az elmúlt esztendőben az aradi római katolikus plébánián, beleértve a külvárosokat is, összesen 157 keresztelést vezettek be, a megkeresztelték közül 87 fiú, 70 leány volt. (1942-ben a születések száma 206 volt, 1940-ben 328.) A megkeresztelték közül 101 törvényes gyermek, 29 csak polgárilag törvényes és 27 törvénytelen.) Az előző esztendőben 31 volt a törvénytelen gyermekek, (1940-ben 54.) A minorita atyák 1943-ban összesen 62 párt adtak össze Arad római katolikus templomai-ban, 1942-ben 83 és 1940-ben 124 párt. 1943-ban tíz személy tért át a római katolikus vallásra és pedig egy zsidó, négy református, három görög keleti, egy evangélikus és egy felekezeten kívüli.

(1942-ben ilyen módon 20 lélekkel, 1940-ben pedig 36 lélekkel gyarapodott az aradi római katolikusok száma. Ezzel szemben az elmúlt esztendőben 31 katolikus hagyta el vallását és pedig 26 görög keleti, 3 református, 2 pedig görög katolikus lett. (1942-ben 36 személy hagyta el római katolikus vallását.) Az élet nagy szinjátekának utolsó felvoná-sát a Kaszás muködesét az alábbi ada-tok mutatják: emelkedtek összesen 393 római katolikus, az előző évben 477 és az 1940. évben 469 lelket. Az élők sorá-ból elköltözöttek között 174 férfi és 219 nő volt, kor szerint pedig 18 gyermek és 375 felnőtt. A hirtelen elhunytak szá-ma 31. Az örök nyugalomra tértek közül a szentséget 157-en vették magukhoz, 236-an nem. (Az előző évben 245-en vet-ték magukhoz s utolsó kenet szentsé-gét.) A római katolikus plébánia szá-madataihoz tartozik az is, hogy 1943-ban a szentelőzások száma az előző évi 85.234-el és az 1940 évi 89.305-el szem-ben 193 531-re emelkedett.

Elkészítették az elmúlt év népmozgal-mi adataimutatását az aradi református parókian is, ahol jelenleg 5801 lelket tartanak számon, 2732 férfit és 3069 nőt. (1942-ben Aradon a reformátusok lélekszáma 5896, 1940-ben pedig 6004 volt.) Az elmúlt évi számadatok a követ-kezők: született 31 gyermek, 15 fiú és 16 leány. Ezek közül törvénytelen volt 3 fiú és 2 leány. (1942-ben a megkeresz-telt református újszülöttek száma 56, 1941-ben pedig 93 volt.) Házasságára egyházi áldást 11 pár református kérte, az előző évben 10 pár és 1941. évben 16 pár. Mind a két fél 5 esetben református volt, csak a vőlegény volt református 5, csak a menyasszony 1 esetben. Református vallásra tért egy férfi és négy nő. A kitérték száma 13, négy férfi és kilenc nő. Ezek közül nyolcan a görög keleti, egy a görög katolikus, négyen pedig a római katolikus vallást vették fel. A református egyház szertartása szerint 118 meghaltat temettek el, 63 férfit és 55 nőt, az 1942 évben 122 és az 1940. évben 149 lelket. A reformátusok létszáma a születések, elhalálozások és kitérés adatai szerint 51 férfivel és 44 nővel fogyott. Urvacsorát az elmúlt esztendőben összesen 394 férfi és 921 nő, tehát 1315 személy vett magához. (1942-ben ez a szám 1464 volt.) Konfir-mált 13 fiú és 16 leány, összesen 29 gyermek (1942-ben 40.)

A lélekszám tekintetében az ágostai hitvallás evangélikus egyház a következők. Az evangélikus lelkesít hivatalban 1943-ban 8 születést jegyeztek be, 2 fiút és 6 leányt. (1942-ben 24 volt az újszül-öttek száma.) Tavaly 9 gyermek konfir-mált az evangélikusok „Piros-tem-plomában” (1942-ben 14.) Négy párt eskettek az előző évi 9 párhoz képest. Az evangélikus vallást egy nő vette fel, aki addig baptista volt, egy evangélikus

Tihenné

Előszobában

Irta: KÖVARY MARGIT

(Az asszony egyedül volt a szobában, mégis tele volt vele az egész szoba. Most vidám volt, dudolgatva dolgozott. Megállt a nyitott ablak előtt, szembenézett a kései nappal. Szája körül kavargottak a levegő finom porzomcsái, ahogy lélekzete kiszűrődött gyönyörűségében. Mert az asszony most boldog volt. Kimondhatatlanul boldogan, önfeledten, némán tartotta arcát a napnak és a lefosztott ágak fölött az égbe mosolygott.)

Az asszony gyermeket várt. Ugy állt a fényben, mintha a naptól kapta volna az üzenetet és most megittasulva az örömhirtől, elküzdte a hangja, csak a szava verte az új élet titokzatosa, távoli radóját. Teste tüzeit s a betóduló hűvös levegő jól esett forró arcának és szája remegett, mintha szavak végtelen sora indult volna róla ki az ablakon a lefosztott ágakon túlra, céltalanul a világba. Talán ma volt talán üzenet, talán csak remegés.)

Hirtelen megborongva magához tért az óráutásra. Tizenkettőt vert a falóra. Gyorsan becsukta az ablakot, s míg szá-ján ott maradt az első mosoly, munkája után rézett.

Micsoda öröm lesz ebben a házban, ha elárulja titkát a férfinak. Ugy adja át mint mérhetően értékű ajándékot egy-szerű, semmitmondó csomagolásban. Nem fog sirni és nem fog kiabálni. Meg-várja, amíg a férfi megebédel, cigarettá-ra gyújt, aztán olaszni akar. Amikor az ujság után nyul, akkor csak úgy, egyszeri-nen, rendez, csöndes beszédhang-ján megjegyzi: „gyermeket várok. Ta-más”. És végre szép lesz az életük. Olvan lesz, mire ahogy elképzelte vala-mikor, ahogy mindent, asszony elképzeli, ha boldog, vagy boldog akar lenni. Vig-vázni fog minden szavára és türelmes lesz és más lesz ezután...

A férfi megjött. Felrántotta az ajtót. Mindig így szokta. Valamért mindig ingerült volt, pedig már nem vitatkoztak. Egy idő óta nem vitáztak. Eszre sem vet-ték, hogyan történt, de elcsendesedett a szájuk, csak az edényeknek, a butorok-nak lett hangjuk. Évekig tartott, míg teljesen meggyőződésre ismertek és akkor kis-cit megdöbbenet egymástól. Ugy érez-ték, a másik idegen. Ugy érezték, lassan felszabadultak kímélő bizonytalan ér-zések alól, peig rájuk lettek. A megszo-kár rajtuk. S néha arra is rádöbbenek hogy gyűlölik egymást.

A férfi megjött s ahogy betette az aj-tót, az asszony végigremegett a betett ajtó zajától. Ujra eszébe jutott, hogy a másik milyen erőszakos, kíméletlen és nyers. Nem éri meg, hogy ma rendki-vül nap van, ma halán kellene belépni, kedvesen beköszönni a konyhába és... igen... milyen szép lenne végre egyszer virágot kapni...

Máskor, ha ilyenre gondolt, könny bujt elő a szemétől. De ma nem sirt. Ma erős volt, hiszen már nem volt egyedül. És ha arra gondolt, hogy ezután már mindig ilyen erős lesz, sirni szeretett volna az örömtől.

Kinyitotta a konyhaajtót és az előszo-bába nézett:

— Szervusz, — mondta piros arccal, — azonnal tájlozom az ételt.

Es állva maradt az ajtóban.

A férfi gyors fejmozdulattal köszönt, aztán megfogta a szobaajtó kilincsét. Közben visszanézett az asszonyra.

Megin! kócos a haja, — gondolta nő-vekvő ingerültséggel, — mindig rendle-nen a haja, ha kinéz a konyhából. A hom-lokába lóg és ő nem törődik vele.

— Há-om óra — mondta kissé élesen, figyelmeztetőn, hogy ő három órákor szokott asztalhoz ülni.

— Tudom — felelte nyugodtan az asz-szony.

— Akkor mire vársz?

— Nem tudom... talán semmire. Mit gondolsz... várhatok valamire?

A férfi türelmetlenül csapott a kilincse-re, hogy kinyit az ajtó:

— Neveléses vagy! — ugrott be a szobába és becsapta az ajtót, de a hang-ja kihallatszott. — Ki nem állhatom ezt a mártír-hangot! Nem bírom ezeket az örökös megjegyzéseket! Mintha én len-nék az oka mindennek! — hirtelen ki-rántotta az ajtót — Minek vagyok az oka?! Mondd meg! Jöjünk végre tisztá-ba egymással! Sirni mindent tud. De mond meg, hogy...
Elhallgatott. Az asszony nem sirt. Az ajtó-nak támaszkodva állt és nyugodtan szembenézett a férffivel.

A férfi megszokta az asszony sirását, tenát újra támaszta: ha-dó sirjon megint. Az asszony sirása mindig dühbehozta. Ilyenkor kiröghant az udvarra, s mire le-higgavva bejött, már az asztalon volt az étel, az asszony pedig maga elé nézve, szóltalanul evett.

— Ha még egyszer késik az ebéd, a hi-vatalban fogok ebédelni! Egyedül vagy itthon, semmi dolgom, csak ez a kis ház-tartás és még az ebédet sem tudod pon-tosan elkészíteni!

— Mielőtt éhenhalnál, az asztalon lesz — felelte rendületlenül az asszony.

Nem. Ma nem tudja senki megbánta-ni. Megfordult, a konyhába lépett s mi-előtt betette az ajtót, visszazólt, mert nem tudott várni az ujságotvasásig:

— Szeretnék nyugodtan élni. Gyerme-kek lesz...

Es becsukta az ajtót, aztán nekidől-t, dobogó szívére szorította kezét. Kifelé fülelt. Mitán kimenő a boldog, büszke titkát a férfi megmozdulását várta. Jön, vagy visszamegy...

Az előszoba hideg csomdje sokáig der-mesztette a fület. Semmi nem mo-nem reccsent, a döbbszet mereven állt a levegőben.

Végre sokára roppant a padló, bizony-talan lépések alatt. A férfi megmozdult az előszobában.

Az asszony kőnyvedén, zajtalanul leb-bent a tiz mellé. — ahol hátrahúzva készen állt az ebéd — és valamit megke-vert.

Kinyitá a konyhaajtót s tudta, hogy most belép a férfi. Megfordult és hom-lokára hulló hajfürtjével nevetett. Tud-ta, hogy megnyerte a csatát, az életet. Soha többé nem lesz egyedül.

— Nyitva hagytad az ajtót... — mondta piros arccal.

A férfi engedelmesen becsukta. Hal-kan, finoman zárult az előszobaajtó s kicsit megpendült, mintha valahol vé-kony hur pattant volna.

rő pedig római katolikus, míg egy má-sik görög keleti lett. Elhalálozott 12 férfi és 14 nő, összesen tehát 26 evan-gélikus vallású személy. Urvacsorát 794 esetben vettek magukhoz a hívek.

Arad legkisebb magyar egyháza az unitáriusoké, akiknek lélekszáma mind-össze mintegy 200, körülbelül 80 csa-lád. Lelkesítük nincsen és az aiud-nagyenyedi esperességhez tartoznak. Az elmúlt évben Aradon csak egy unitárius istentisztelet volt, azt Barabás Miklós esperes tartotta az evangélikus püspöki

palota tanácstermében. Születést, há-zasságkötést és halálozást az elmúlt esztendőben egyet sem vezettek be anya-könyvükbe.

Mind Ezeket összegezve: 381 lélekkel letünk szegényebbek, mert a 202 szüle-téssel és vallásváltoztatással szemben 583 halálozást és más egyházba térés áll. A házasságkötések száma az előző év-kehez viszonyítva lényegesen csökkent, mert míg 1942-ben 101, 1941-ben 102 pár, addig az elmúlt esztendőben 77 pár kötött házasságot.

A HÖSI HALÁLT HALT LELEKI-PASZTOR HELYERE FELESEGET NEVEZTEK KI. (Berlin). Gaggenauból jelentik, hogy a helység lelkipásztorá még 1942-ben a harctéren elesett. A lelkipásztor özvegye, két gyermek anyja, elhatározta, hogy teológiát tanul. Tanulmányai befejeztével sikeresen vizsgázott és most elhunyt férje parochiájára kinevezték lelkipásztornak. (Rador).

UJABB HALALOS MERÉNYLET MARSEILLEBEN. (Genf.) A Tribune de Genève című lap értesülése szerint a franciaországi Marseilleben újabb merénylet történt. A Gringoire című lap szerkesztőségi titkárait ismeretlen merénylők agyonlőtték. (Tp.)

AMERIKAI-SZOVJET GAZDASÁGI MEGÁLLAPODÁSOK. (Lisszabon).

Nagy ekkerecsédt keltett liszaboni angol közgazdasági körökben az a hír, amely arról számol be, hogy Roosevelt elnök Teheránban a szovjet megbízottakkal gazdasági szerződést dolgozott ki. A szerződés részleteit is megállapították már és csupán az aláírás van hátra. A megegyezés központjában egy nagyobananyu szovjetországi export-meg-bizás áll az északamerikai ipar számára. Körülbelül tíz millárd dollár összegű szállításokról van szó és ezekre a háborút követő első három esztendőben kerül majd sor. A szerződés értelmében az Egyesült Államok mindenképpen olyan nyersanyagokat kapnának, amelyek ott nagyobb mértékben hiányoznak és amelyek a tartalékok pótlását szolgálják; ilyenek a cink, wolfram, mangán, higany és króm. Ezenkívül hatalmas mennyiségű benzinszállításra is gondoltak. A szerződés körül támadt megbeszélések folyamán olyan hangok hallatszóttak, hogy Amerika ezzel a szerződéssel Angliát megelőzve egy nagyobb üzletet kaparintott el, jóllehet éppen Anglia gondolt arra, hogy Szovjet-Oroszországban új piacokra tegyen szert. (DNB).

GAZDASÁGI MEGTÖRLÉS ARGENTINA ELLEN! (Stockholm.)

A Stockholms Tidningen című svéd lap washingtoni tudósítója jelentést küldött, amelyben beszámol arról, hogy az Egyesült Államok és Argentína között a feszültség egyre fokozódik. Az argentin kormány külpolitikája ugyanis visszavetési szűk az Egyesült Államok kormánya előtt és Washingtonban szóba került a gazdasági megtörlések lehetősége is Argentínával szemben. Ezekben a megbeszéléseken Hull külügyminiszter, Halifax washingtoni angol nagykövét, Morgenthau pénzügyminiszter és több gazdasági szakértő vett részt. (Tp.)

MEGHALT A DRUZOK EGYKORI VEZÉRE. (Mersina).

El Atrasz pasa, aki 1925-ben a druzk felkelését vezette a franciák ellen, 70 éves korában meghalt. (Rador).

NÖTISZTIVISELŐ A MOSZKVAI ANGOL NAGYKÖVETSEGEN. (London).

A 31 esztendőes Stuart-Mackenzie asszonyt szolgálatiételtre a moszkvai brit követség gazdasági osztályába osztották be. Stuart-Mackenzie asszony eddig az angol gazdasági minisztériumban működött.

SZAZÖTÖDIK SZÜLETESNAPJÁT ÜNNEPELTE EGY SVÉD FÖLDMŰVESASSZONY. (Stockholm).

Svédország legöregebb asszonya, az özvegy Olssen Mária hétfőn ünnepelte születésének 105-ik évfordulóját. A ritka öregkört elért asszony egész életében a földművelésben dolgozott. 1913-ban lett özvegy. Még emlékszik azokra az időkre, amikor a délsvédországi völgyek tele voltak farkasokkal. (Rador).

Rádió

Állandó rövidítések: H = Hírek, E = Előadás, F = Felolvasás, Z = Zenekar, Sz. z. = Szórakoztató zene, K. z. = Könnyű zene. Hal. = Hangf. mezék.

JANUÁR 14. CSÜTÖRTÖK

BUCHARESTI: 6.50 H és Z, 12.45 H, 13 Z, 13.50 H németül, 14 H, 14.15 Közlemények, 14.30 Műtátrató műsor sobesültek részére, 15.30 Katonák ünnepe, 16.10 H oroszul, 17.57 Jogi tanácsadó 18.30 Z, 19.15 Vonnegyes, 19.45 Közlemények, 19.50 H, 20 Z, 20 E, 21 Szimfonikus hangverseny, 22 H, sport, 22.20 Párizsi muzsika, 23.10 Sz. z. RADIO MOLDOVA: 12.30 Rossini-nyitányok, 13.05 Orvosi tanácsadó, 13.10 K. z., 13.20 H, 13.45 Z, 18.30 Indulók, 19 Kamarazene, 20 E, 20.15 Z, 21 H, 21.45 K. z.

BUDAPEST I.: 7.45 Torna, 8 H és Z, 9 H német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven, 9.20 Sz. z, 11 H, 15 Táncezene, 12.15 Hgl, 12.40 Külföldi híradó, 13.10 Z, 13.40 H, 15 Sz. z, 15.30 H, 16 Diákhírek, 16.10 Opera-trészetek, 16.40 E, 17.20 Cigányzene, 18 Emlékszik ezekre a dalokra? 18.35 Gazdasági gépek, 19 Kamarazene, 19.20 Vaszary Gábor felolvasása, 19.30 Sz. z, 19.45 H, 20 Csevegés, 20.10 Verdi-Pucciniest, 21 Versek, 22.10 Hgl, 22.40 H, 23.10 H német, angol és francia nyelven, 23.40 Népek zenéjével, 24.20 Táncozó billentyűk, 24.45 H.

BUDAPEST I.: 7.45 Torna, 8 H és Z, 9 H német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven, 9.20 Sz. z, 11 H, 15 Táncezene, 12.15 Hgl, 12.40 Külföldi híradó, 13.10 Z, 13.40 H, 15 Sz. z, 15.30 H, 16 Diákhírek, 16.10 Opera-trészetek, 16.40 E, 17.20 Cigányzene, 18 Emlékszik ezekre a dalokra? 18.35 Gazdasági gépek, 19 Kamarazene, 19.20 Vaszary Gábor felolvasása, 19.30 Sz. z, 19.45 H, 20 Csevegés, 20.10 Verdi-Pucciniest, 21 Versek, 22.10 Hgl, 22.40 H, 23.10 H német, angol és francia nyelven, 23.40 Népek zenéjével, 24.20 Táncozó billentyűk, 24.45 H.

Apróhirdetések

HAROMSZAZHOLDAS birtokhoz jó bizonyítványokkal bíró gazdabérest alkalmak. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-u., 4. (143)

ELVESZETT folyó hó 5-én, szerdán, a Mocieni-vagy a Ghiba Birta-utában ezüst karlók Omega-óra. Megtalálója igen szép jutalomban részesül, Arad, Ghiba Birta-utca, 16. Kapus. (144)

VACSORAKABAT (szmoking), elsőrendű biallitásu, háromszor viselt, magas alakra való divatos eladó. Megtekinthető sziveségű Weisz szabónál, Arad, Eminescu-utca 15. Bej. szám: 28387/1940 (145)

FORUM-mozgó, Arad
Távbeszélő 20-10.

Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor. A főszerepekben: Sibille Schmitz, Monika Burg, Hans Nielsen.

MUNKASZÖKEK és kocsiakat azonnal alkalmaznak. Egyesült Szikvizgyárak Rt. Arad, Episcopiei-utca, 16. Bej. szám: 33. 331. (146)

ITALSZAKMÁBAN jó tájékozott helyi ügynököt alkalmaz nagykereskedő cég. Kérlekpar rendelkezésre áll. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelégre Reclama-hoz, Arad, Eminescu-utca 4. (147)

MÉLV gyermekkocsi eladó. Arad, Mincza-virágúzet, Bratianu-utca. (156)

MAGÁNÜTŐS fürdőakad eladó. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (159)

NÉMETI könyvsorozatok, szörmével bélelt kocsiak és korszerű karóra olcsón eladó. Arad, Comsa-utca 9. 11. ajtó. (158)

CORSO-MOZI Előadások 3, 5, 7, 9 órákor. Bej. szám 6-1108-1939. Távb. 33-95.
Szívek megindítója — Szívek vidámlója
A SZÍV EDMOND DE AMICIS remeke

KEVESEET használt esikóbunda eladó. Arad, Mihaili Viteazul-tér 4. (157)

PERFIBUNDA kisebb alakra való öt-tény eladó. Arad, Episcopiei-utca 31, 6. ajtó. (160)

SEPRÓARAINK a gyártól számítva: 2 varrások seprő 74 lej, 3 varrások (kiesi) 78 lej, 3 varrások (nagyobb) 92 lej, 4 varrások 103 lej, Reformseprő 117 lej, ruhaseprő 55 lej, meg 5% forgalmi adó és törvényes bélyeg. FAUR JOLAN, Fabrica de Maturi, Timișoara, Bratianu-utca, 37. Távb. 22-05. Inr. 1942/110/142

VAROSIBUNDA eladó, Megtekinthető Stampa-nál, Arad, Eminescu-utca 12. (161)

ELADÓ 37-es, vadonatúj, fekete Filtpipó. Megtekinthető a timișoara kiadóhivatalban. (5409)

HŐCSIZMÁT, 37-, esetleg 38-ast, kifogástalan, vennék. Cimeket ármegjéléssel „Csizma” jelégre a timișoara kiadóhivatalba kérék. (5408)

ELADÓ rövid és hosszú férfi-téli kabát, valamint fekete női kabát. Timișoara IV., Fröbl-utca 36, II. em., 25. (4517)

TÜKÖRGYÁR ügyes, megfelelő képesítéssel bíró üvegszólót keres jó feltételek mellett. Ajánlatokat Maria Balea, Brașov, Dr. Babeș-u. 8. emelet, címre küldjenek. (4518)

VARRÓNÓ házakhoz ajánlközik. Timișoara III., Martirul Ciordaș-u. 3. (214)

CORSO-MOZI, Arad Távb. 23-04. Bej. sz. 9618-1939. Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor.
Ma. operettsorozatunk 2. ragyogó filmje.
Farsangi szerelem
Konár Dora, Hans Moser, Dorit Kreysler

FEHERNEMÜ javítását háznál, olcsón vállalom. Arad, Oituz-utca 82. (162)

2 DARAB rugós ágybetét, 39-es női hőcipő és hőcsizma, illó fürdőakad eladó. Erdőkőldni Ottilia-égnél, Arad, Metianu-u. 3. Bej. szám 10446/942. (163)

CSONTSZÍNŰ orós szekrény, asztal, 2 karosszék, diván, bronzesillár, ablakvasrács, utazó bőrönd, egyszerű asztal, hosszú pongyola eladó. Megtekinthető 9-10 és 1-3 között. Arad, Marasesti-utca 3. 1. ajtó. (164)

VESZÜNK OLCSÓBBE HÁZAKAT. Eladó dicsatéri villa 12.000.000, belvárosi bérház 18.000.000, Bogdanestilor-utcai 1.800.000, gyárvarosi villamos mentén kis ház 300.000 lejért. „Casagent”, Tutuska Todor, Timișoara II., Mareșal Joffre-u. 7. Távb. 269/11867/1943. (207)

NŐI, 38-as, kifogástalan hőcipő és nő ruhák eladók. Megtekinthetők 2-5-ig. Timișoara I., Regina Maria-körút 8. III. emelet. (5410)

ARO-mozi, Arad Távb. 24-24. Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor. Bej. sz. 1436-1942.
Ma. A legszebb, legelső német filmoperett, az üzeziendő himne
Egy keringő teéretted
A főszerepekben: Lizzi Waldmüller, Greta Weiser, Albert Maiterstock. Rendezte: Hubert Marischka. Zene: Franz Gröte.

KIFOGÁSTALAN állapotú steppelt „Szepessy” gyermekkocsi eladó. Arad, Cuza Voda-utca 12, Brezna. (165)

REKAMIE, korszerű hálok és ebédilők eladók. Comisi-üzlet, Arad, Dacia-kávéház mellett. Bej. szám 928/941. (166)

KORSZERŰ diófa-ebédilő eladó. Arad, Iosif Vulcan-utca 6, 10. ajtó. (167)

ELADÓ fekete, fűzős, 39-es férfi-csizma, kifogástalan. Timișoara III., Romulus-u 16, I. em. (170)

FŐZNI TUDÓ mindenest azonnal felfogadnak. Fiala, Timișoara I., Take Ionescu-körút 23. (205)

ARAGAZ-forróló (tűzhely) 2 lángu, zománcozott, új eladó. Weitzen, Timișoara IV., Carol-körút 12. (204)

ROYAL-mozgó, Arad ALEXANDRU-UTCA 2. Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor. Kell-mesen tűtől terem.
Ma bemutató. A francia filmgyártás egyik legnagyobb újdonság filmje
Déli futárja
Pierre Richard Wilin, Jany Holt és Charles Vanel mindent felülmuló alakításával.

TISZTVISELŐNŐ, románul, németül, magyarul tudó gép- és gyorsíró, kifogástalan levelező, könyvelésben jártas, több évi gyakorlatra van, Aradon vagy Timișoaran állást keres. „Szorgalmas” jelégre Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu-utca 4. (168)

NŐI hőcipő 38-as, eladó. Arad, Deseni-utca 8, 2. ajtó. (169)

GYERMEKKOCSI, kettős redőnyű, világos, olcsón eladó. Timișoara III., Vladica Badescu-u. 10, 3. ajtó. (202)

SÜRGŐSEN eladó 37-es női hőcsizma, 43-as barna, férfi-félcipő, házi gyapjuból készült kötött férfikabát (pullover), sötétkék női, fekete télikabát és szürke tavaszi kosztium. Timișoara III., Domnita Baiaș-u. 18, 2. ajtó. (203)

URANIA-filmszínház, Arad Távb. 12-32. Bej. sz. 1618-1941. Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor.
Ma bemutató. A francia filmipar határköve. Harry Baur mesteri alakítása. megrázó eset az ifjuság életéből
Az ifjuság bűne

ÜGYES bejáró kézilányt vagy aszszonyt alkalmaz. Kőnya tejesarmoka. Arad, Avram Iancu-tér 21. (170)

JÓL FŐZŐ mindenest azonnalra felfogadok. Timișoara, II., Iosif Vulcan-u., 20. (5410)

FÜGGÖNYÖK, abroszok, törülközők, cipők, hőcsizmák, órák eladók. Timișoara IV., Budai Deleanu-u. 28, 2. ajtó. (213)

ARANY férfióra, divatos, lapos forma, finom szerkezetű, 35.000 lejért eladó. Timișoara II., Mareșal Joffre-u. 7/1. (210)

PÁLYAZATI HIRDETÉS
A szentferencrendi nővérek vezetése alatt álló sibiu nagyszabeny püspöki tanintézet előjárósága pályázatot hirdet övönői állásra. Csak övönői oklevéllel rendelkezők pályázhatnak, akik jól tudnak magyarul. Római katolikusok előnyben részesülnek. A fizetés az állami övönői fizetéssel egyenlő. A pályázat benyújtásának határideje január 15-e a következő címre: Institutul Surorilor Franciscane, Sibiu, Str. Dealului, 4.

KERESEK jó varrógép Ajánlatokat „Varrógép” jelégre a timișoara kiadóhivatalba kérék. (261)

ARANY nyálhancot megvételre keresnek. Ajánlatokat „Arany” jelégre a timișoara kiadóhivatalba kérék. (5403)

RÉGI nyakkendőből újat készít. Szűts, Timișoara I., Dacianovici Loga-körút, 20., 3. ajtó, mélyföldszint, (jobbra). (5394)

VESZÉK használt, fehér, női nemeztalapot (file) Charlotte Roos, Timișoara I., Dr. N. Paulescu-utca, 2., I. em. (Lloyd-szori) Liroleum-üzlet felett. (119)

LÉPESHAZI, izlésesen bútorozott szoba kiadó. Korszerű kétszobás lakás a Belyvárosban kiadó. Cim a timișoara kiadóhivatalban. (206)

LAKÁSCSERE Atadó Traian-téri hármiszobás, korszerű lakás háromlben belvárosi lakásért. Timișoara II., Mareșal Joffre-u. 7/1. (212)

Angoranyul-gyapjú
minden női-éjben, napi áron á veszek. Timișoara III., Domnita Baiaș-u. ca 12. 2. ajtó.

ÜGYES iskolázott, megbízható kisasszonyt keres ügynőkség. Nemzetiség mellékes. Timișoara II., Mareșal Joffre-u. 7. Bej. szám 269/11867/1943. (211)

BÉJARÓ mindenest azonnal felfogadnak. Főznie nem kell. Timișoara IV., Ion Ghica-u. 1, 5. ajtó. o (218)

Arad mellett, matosiment 136 holdas, **elsőrendű szántóidő** 20.000.000. HÁIS HÉK, Arad, Carol-körút 17. Távb. 269-36. Bej. szám 29-367.

NEHEZ átmeneti télikabát, kifogástalan, szmokingöltény, új, elsőrendű kivitelű, magas termetre való, eladó. Timișoara IV., Casnehei-u, 40, 1. ajtó. (217)

MINDENES bejárónót kis családhoz azonnal felfogadok. Timișoara IV., Fröbl-utca 46, III. em., 9. Jelentkezés reggel 10 óráig. (215)

BÚTOROZOTT, vagy üres lakrészt keres házaspár havi 12.000 lejig. Timișoara, távb. 269-36. (209)

MEGBÍZHATÓ mindenest keresek azonnalra. Timișoara II., 3 August-u. 27. Háztalajdenos. (259)

FORDSON-vontató (traktor), jó állapotban lévő, eladó. Paulov Antal, Vinga, 566. (224)

Disztárgyakat, műárgyakat és jeles képeket gyors eladásra áveszünk.

„Arta-Frumoasa”
Timișoara, IV., Carol-körút 8. sz. Bej. szám 2-1074-1941.

ÖSSZECSUKHATÓ vaságy, tisztá matrac eladó. Timișoara II., Aurel Cosma-u. 3, 1. ajtó. (225)

CSALÁDI házat 500.000 lejig, megvételre keresek. Cimeket „Kézpénz” jelégre a timișoara kiadóhivatalba kérék. (226)

SÁRGA asztal, 4 székkel, valamint sötét francia hálószoba eladó. Timișoara IV., Ion Ghica-u. 4, II. em., a jobbra lévő ajtó. (228)